

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și streindtate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Prundului Nr. 15. Inseratele se primesc la administrație. Prețul după tarif și învaliad Manuscrisele nu se înapoiază TELEFON Nr. 226.

Preocupări sociale.

Mama-văduvă și copilul-orfan.

Aplicând situației de astăzi o veche vorbă românească, căreia îi vom face o mică corectură (pre-tinsă de vremile schimbate), vom putea spune, nu fără nițică invidie, că „Europa arde și America își piaptână — năcazurile... Până când Statele dezbinăte continuă cu sfortări demne de o cauză mai bună războiul, în care unele s'au dovedit măestri neîntrețuți, în Statele Unite sunt la ordinea zilei, după îmbogățirea fără samăn (tot efectul războiului european) chestiunile economice sociale și corpurile legiuitoare ale diferitelor state ale Uniunii au de studiat legi noi sau proiecte de legi, ce au scopul de a îmbunătăți starea economică și socială a poporului american.

Dintr-o „correspondență specială“ a unui ziar — vorba vine — neutral aflăm, că statul New-York a votat o lege nouă, numită „Widowed Mothers Pension Law“ sau legea pensunii pentru mamele văduve. Această lege a fost aprobată de guvernator și va fi pusă în vigoare.

O asemenea lege a fost adoptată și în alte state ale Uniunii, lege bazată pe studiile îndelungate și minuțioase făcute de persoane foarte competente asupra cauzelor sărăciei și degenerației în Statele-Unite, precum și asupra mijloacelor celor mai sigure, întrebuințate pentru eliminarea acestor calamități în toate statele culte, unde s'a încercat îmbunătățirea soartei populației.

Spicuim, după această corespondență, amănunte interesante asupra acestei chestiuni de cea mai mare importanță și actualitate, cum și principiile fundamentale ale acestei reforme.

Noua lege pornește din principial, admis definitiv, că dezvoltarea normală a copiilor e una din funcțiunile cele mai importante ale guvernului. Cea mai bună educație a copilului necesitează creșterea în casa părintească, deci e de datoria statului a conserva căminul, (la noi: vatra strămoșească) — home —, de oarece el este arma cea mai sigură pentru apărarea dezvoltării normale a copiilor. S'a dovedit în mod incontestabil, că mama e gardianul cel

mai bun al copiilor ei; că femeia — în general — poate fi îngrijitoarea casei și a familiei (the home-maker) și în același timp să câștige pâinea zilnică pentru familiei (the bread-winner of her family); că sărăcia e problemă prea grea pentru filantropia privată și că viața normală de familie e temelia statului, deci conservarea ei e datoria acestuia.

Cercetările au mai dovedit, că văduvia este a doua cauză importantă a dependenței de caritate; că asistența publică pentru copii lipsiți de protecțiunea unui tată e cu totul deosebită în teorie și în practică de așa numita caritate; s'a dovedit în statele Uniunii că e posibil și practic ca astfel de ajutoare să fie conduse de către funcționari publici și în fine că e modul cel mai economic și cel mai avansat din punctul de vedere social pentru ajutorarea copiilor orfani.

Investigațiile făcute au arătat, că văduvele sărace au fost silite să ia lucrul acasă, sau să se angajeze la lucru în fabrici, pentru a putea hrăni copiii lor, sau au fost silite să pună pe copii în instituții publice ori private: toate aceste mijloace de existență au rezultate rele.

Lucrul industrial executat în locuința familiei corupe și degenerază această familie, atât din punct de vedere fizic cât și moral: munca aceasta nu poate fi regulată de către autorități: necesitatea forțază pe văduve de a pune la lucru pe copiii lor dela vârsta cea mai fragedă, ruinându-le sănătatea și în fine experiența trecutului a arătat, că din cauza muncii grele și a lipsei de odihnă și hrană, văduvele contractează tot felul de boli, mai cu samă ofica, și acestea se transmit în mod direct copiilor lor. Deci munca industrială în locuința familiei sărace nu e avantajoasă pentru generațiile viitoare.

Când mama văduvă și săracă se angajează la lucru în fabrici, atunci copiii sunt lăsați toată ziua fără grija și supravegherea părintească. E adevărat, că în New-York sunt câte-va instituții, unde mama văduvă și săracă își poate lăsa copiii toată ziua pentru o plată mică, dar aici nu primesc nici o instrucțiune folositoare.

Mamele văduve și sărace, cari nu sunt în stare să câștige destui bani pentru a putea hrăni și îmbrăca pe copiii lor, sunt silite a-i pune în anumite instituții întreținute de către stat sau oraș. În orașul New-York se aflau în anul trecut 21.486 de copii, pentru întreținerea cărora orașul acesta a chel-

tuit suma respectabilă de 2.827.658 dolari. Se vede deci că situația aceasta a mamelor văduve și a copiilor orfani e foarte tristă și era natural, că s'a votat și s'a aprobat o lege, care va îmbunătăți soarta acestor nenorociți.

Noua lege hotărăște alegerea unei comisiuni compusă din 7 membri, dintre cari 2 femei, pentru fiecare district. Comisiunile acestea vor regula distribuirea de ajutoare la mamele văduve. (Membrii comisiunilor nu vor primi nici o compensație sau plată, numai cheltuielile lor vor fi plătite din partea statului).

Ori ce mamă văduvă, al cărei bărbat a fost cetățean american, domiciliat în statul New-York în timp de cel puțin 2 ani înainte de moartea lui, și care nu are mijloacele să întrețină în mod convenabil și rezonabil familia ei, are dreptul să ceară ajutorul de lipsă dela comisiunea respectivă.

Comisiunea trebuie să cerceteze, dacă petiționara e în adevăr săracă, dacă e o persoană morală și dacă e în stare din punctul de vedere fizic și mental, să aibă în grija ei creșterea și educația copiilor ei. Dacă rezultatele acestor cercetări sunt favorabile, mama văduvă va primi dela stat un ajutor bănesc, care în nici un caz nu poate fi mai mult decât suma de doi dolari și jumătate pe săptămână pentru fiecare copil al ei mai mic de 16 ani (în banii noștri cam 12 coroane de fiecare copil). Regulațiunile de muncă ale statului New-York stabilesc ca vârsta minimă a unei persoane muncitoare în fabrici 16 ani, deci orfanii la această vârstă s'au pot angaja la lucru în fabrici și se pot deci întreține ei însuși.

Suma aceasta maximă de ajutor bănesc, ce poate fi dată unei mame văduve și sărace, (doi dolari și jumătate pentru fiecare copil pe săptămână) a fost stabilită, calculându-se, că atâta îl costă pe stat întreținerea unui copil pe săptămână în instituțiile sale.

Ajutorul acesta e dat pentru un period de 6 luni, după care timp trebuie cerut din nou și dacă împrejurările necesitează continuarea ajutorului, penziunea stabilită se licuiează până când copiii ajung la etatea de 16 ani, respective până când mama lor nu mai are lipsă de acest ajutor.

Dacă se dovedește însă, că mama nu e persoană morală sau nu e sănătoasă, sau dacă mama va muri, copiii vor fi internați în instituțiile statului.

Acum, când atâtea mame au rămas văduve și atâția copii au rămas orfani, și cum mortalitatea copiilor arăta și până aci un procent mare, această problemă socială ar fi cea mai actuală, dar — fiind în toiul războiului, îi vom putea nădăjdui deslegarea numai pe mai târziu, ba poate deslegarea americană nici nu se va putea realiza la noi.

E bine însă, că această chestiune să discută și ce ne privește în particular e deosebit de îmbucurătoare „nobila emulație“ ce s-a pornit pentru înființarea celor trei orfelinate: Blaj, Braşov și Sibiu.

Și mai cu samă noi trebuie să fim convinși de măreția operei pentru care vom aduce jertfa supremă, ca s'o vedem înfăptuită cât mai curând posibil.

Și până atunci această importantă chestiune va trebui studiată sub toate raporturile vieții noastre. Ziarele compatrioților noștri dau zilnic atenție deosebită chestiunii, propunând diferite soluțiuni și arătând marea însemnătate a unei deslegări convenabile și rezonabile a acestei mari probleme, de care atârna viitorul unui popor.

Dr. Val. Zăgreanu.

O manifestare generală a neutralilor pentru pace. Din Băle se transmite lui „Pester Lloyd“ următoarea știre din Stockholm:

Conferența neutrală, care s'a declarat în permanență pentru mijlocirea unei înțelegeri între beligeranți, a luat inițiativa a aranja o manifestare pentru pace a tuturor țarilor la 1 August n. ziua când se împlinesc doi ani dela începerea războiului. Lozinca va fi: „Impedecați un nou resboi de earnă!“

Țările neutrale ale Europei și Americii vor cere dela beligeranți, să-și facă cunoscute condițiunile de pace. În afară de întruniri publice și convoiuri se va ținea și o serviciu divin în toate bisericile.

Se va decreta și o întreprindere a muncii în toată lumea pentru 5 minute, la ora 10 din zi.

Luptele la frontul de vest nu și-au ajuns încă punctul de culminațiune. După știri telegrafice din

Copenhaga corespondenții englezi de războiu comunică unanim, că luptele nu au ajuns la punctul de culminație pe frontul vestic. Germanii primesc neînterupt întăriri.

Operațiunile militare germane.

Buletinul oficial pe ziua de 9 Iulie.

Câmpul de operațiuni dela vest.

La nord dela Somme atacurile franco-engeleze au fost continuate; ele au fost toate foarte sângeroase respinse pe frontul Oullers — pădurea dela Mamez, de ambele părți dela Hardecourt. Contra păduricii dela Trones dușmanul a dat de șase ori asalt, dar înzadar. În satul Hardecourt nu i-a succedat să pătrundă. La sud dela Somme Francezii și-au potentat la cea mai mare violență focul lor de artilerie. Ieșiri parțiale au eșuat.

Pe celălalt front s-au dat în unele locuri lupte violente de artilerie, întreprinderi dușmane cu gazuri și lupte de patrulare. În acestea din urmă am făcut câțiva prizonieri la ost dela Armentieres, în pădurea dela Apremont și la vest dela Markirch.

Sub-locotenentul Mulzer a împuşcat la Miraumont un mare avion german și a conferit acestui probat ofițer de aviație ordinul „Pour le merite“, ca recunoștință pentru prestațiunile sale. Un avion dușman a fost scoborât prin focul nostru de apărare la sud-ost dela Arras, iar un altul, care după o luptă aeriană s-a prăbușit la sud-vest dela Arras dincolo de liniile dușmane, a fost distrus prin focul de artilerie.

La ost și sud-ost.

Grupul mareșalului principe Leopold de Bavaria: Rușii și-au mai repetat încă de câteva ori atacurile lor puternice contra fronturilor amintite eri, cari atacuri însă au eșuat din nou cu cele mai mari pierderi pentru dușman. În luptele din cele două zile din urmă am făcut aici prizonieri 2 ofițeri și 631 soldați.

Grupul generalului Linsingen; În mai multe locuri au rămas fără rezultat ieșiri dușmane. La Molo-deczno au fost bombardate din belșug trupe proaspete pregătite de transport. În 7 Iulie un avion

Fragment.

„El este mort, zadarnic plângi,
Cu lacrimi nu-l învii,
Cu el și alți tovarăși dorm
Prin munși și prin câmpii“.

„Atâția morți avem acum
Și-atâta jale'n sat,
De par'că tot norocul nost
S'a dus și ne-a lăsat“.

„Dar...nu mai plânge-acum de loc
Ci-ascultă 'n nopți târzii
Fermecătorul molcom zvon
Al unei sfinte zi“.

„Toți o dorim' și se gâtesc
În câmp și florile
Și vezi ce purpurii mai sunt
De-o vreme zorile“.

„Acea zi ne va plăti
Al lacrimilor lac,
Ce l-am vărsat în cești doi ani,
Mai mult ca într'un veac“.

Vasile Brădet.

La gară.*)

Uite-l vine — și s-a duce
Plin cu sute de volnici
Trenul urgisit și negru...
— Ce-ai'n ochi ce te ridici?

Stai privireo și cuprinde
În oglindă-ți tristul chip:
Vezi câți pleac'acum spre moarte?
Câți al apelor nisip...
... Cât de tulbură-i azi bolta
Și ce lung e trenul azi...
— Uite col'o biată mamă
Atârnată de grumaz,

La odoru-i cel din urmă
Tinăr, un copil pe drept...
— Mamă, las' că viu din luptă,
C'o medalie pe pept...
Cât suspin și câte lacrimi...
Numai astea-ar fi de-ajuns
Ca să spele neagra boltă
Unde-i visul nost ascuns...

D'apoi sângele lor tinăr
Ce-aburește sub drapel?

* Din volumul „Răvaze 'n tabără“, ce va apare în curând. Autoarea a.

S'ar putea să nu ne dee
O răspată pentru el?...
Celi mai tinere mlădițe
Ce le mai aveam — s'au dus...
— O, în clipa asta mare
Câte n'aș avea de spus,
Dar din tot ce creerul meșter
Și trist sufletul meu toarce,
Una 'ntreb privind în urmă-i:
— Câți din ei s'or reîntoarce?

Iar din vâlmășala tristă
Plânsul mării mă pătrunde:
— „Pentruce mi-l duc?“ Privirea-mi
Între picuri mari s'ascunde...
Nășăud 4 VII. 1916.

Livia Rebreanu.

La un sihastru.

— Alba-Iulia 4 Iulie st. n.

Zilele trecute am avut rara bucurie de-a cunoaște pe sihastrul poet Ștefan Cacoveanu. Cetisem deja de mult acea minunată „Floare a Soarelui“ publicată în biblioteca Asociațiunii —

precum și prea frumoasele fabule, publicate anii trecuți în „Luceafărul“, știam chiar că d. Șt. Cacoveanu trăește în A. Iulia — nici vremea și nici împrejurările nu mi-au permis însă până zilele trecute să cunosc în persoană pe acest bătrân în ochii mari ai căruia plutește parcă o poezie curată rămasă din vremile trecute, prin cari d. Cacoveanu a trecut tăcut și zmerit.

Locuște în o locuință ce pare că și ea poartă aerul seriozității. Se deschide larg poarta uriașă și te oprești în odaia de lucru, în care plutește acelaș aer de seriozitate bătrânească. Pe masă sunt înșirate cărți, dintre cari sihastrul — trăește aievea ca un pustnic — își scoate fabulele lui Lafontaine în trei ediții deosebite, apoi traducerea veche românească a înțeleptului Esop, îi vorbește cu admirație despre Alexandrescu și Donici și în urmă își face o introducere despre fabulele dsale — cam șaptezeci, toate din Esop și alte isvoare — își comunică ținta care l'a condus să le îmbrace în haina versului românesc și apoi își cetește una sau două din fabule ca să te întrebe îndată dacă nu te-ai obosit ascultându-le.

N'a avut — spune d-sa — pretenția de a creia, ci doar dorința fer-

binte de a talmăci în graiu românesc popular minunatele fabule ale lui Esop.

Am cerut voie bătrânului poet să-mi permită să ceteșc mai multe din fabule, l'am asigurat că gust cu atâta plăcere prea frumoasa și într'adevăr curată limbă românească în care sunt scrise aceste fabule și l'am rugat să fie convins că nu mă obosesc de loc — ba din contră mă simt recreat la ceteșea fiecărui vers, în care mă farmecă acea limbă veche și înțeleaptă pe care o va gusta cu multă plăcere — atunci când fabulele vor apărea — toată suflarea românească.

Căci fabulele vor apărea — însă numai după războiu. Subscriu și-a fi nut de datorință să-și exprime deosebită plăcere ce i-au cauzat-o fabulele d-lui Ștefan Cacoveanu, să anunțe tot odată că dacă d. Șt. Cacoveanu ar afla de bine să publice acum măcar două-trei bucăți din aceste fabule — ar face o deosebită plăcere publicului românesc.

La tot cazul însă publicarea în volum a fabulelor va forma un eveniment important în poezia românească — mai ales în ceea-ce privește fabula românească, acest gen literar atât de

rusească a fost împușcat în luptă aeriană la ost dela *Borowno*, pe *Stochod*.

Câmpul de operațiuni din Balcani.

Nu s-a petrecut nimic nou.

Chestia cenzurei.

Sindicatul ziaristilor maghiari contra cenzurei. — Voci de presă.

În legătură cu recenta interpelație făcută de dep. Abraham în camera ungară în chestia cenzurei, în care s'a adus o aspră critică modului cum se aplică la noi cenzura, s'a pornit în sînul ziaristilor maghiari o viuă agitație pentru o practicare mai liberală a acestei cenzuri. Deși ministrul justiției Balogh a promis asanarea situației actuale, ziaristii și ziarele maghiare se arată nemulțumite cu răspunsul ministrului, care a ocolit să dea un răspuns în merit.

Sindicatul ziaristilor din Budapesta a ținut în 7 l. c. o adunare extra-ordinară, în care s'a dat pe față nemulțumirea adâncă față de actualii cenzori ai ziarelor. Despre decursul acestei ședințe agitate reținem din „Pester Lloyd“ următoarele:

„Cenzura — a zis președintele sindicatului, consilierul aulic Max Markus—devine tot mai însuportabilă, presa deabia mai poate servi publicul și trebuie se constată că în toate chestiile importante dela ordinea zilei suntem condamnați a tace.

Secretarul general Purjess a spus între altele: Mișcării libere a penei jurnalistice se pun în cale pe zi ce merge pedeci tot mai imposibile. În nici unul din statele beligerante nu se aplică controlul în mod atât de neprițit ca la noi.

De încheiere s'a primit o moțiune, în care sindicatul protestează în contra abuzurilor cenzurei, pe care le aduce la cunoștința marelui public cetitor, cărui astăzi jurnalistica ungară nu-i mai poate aduce servicii. Comitetul sindicatului învită presiunile să intervină la prim-ministrul și ministrul de justiție ca și în mod mai liber.

Traducem din ziarul „Az Est“ următorul articol despre cenzură:

„Zilele acestea în camera s'a făcut o interpelație în ce privește cenzura. Ministrul a răspuns la această interpelație. El a ocolit sanarea gravaminelor ridicate, dar a lăudat presa maghiară relevând că a făcut națiunii atâtea servicii în război, cari servicii numai istoria le va aprecia...

„Nu am merita însă această laudă, dacă, tăcând, ne-am arăta învoșiți cu stările cenzurei.

„Fiecare putere dacă e nelimitată și arbitrară, devine de nevoie se lasă sedusă la exagerări, ba și la o purtare foarte asemănătoare abuzurilor. Lucrul acesta s'a întâmplat și cu cenzura noastră și azi situația e de așa, că nouă ni-se interzice cele mai multe din fenomenele vieții maghiare, a acestei vieți bolnave care acum e rapidă, agitată, chinată. Noi nu ne putem atinge de nimic. Suntem ca și medicul însuflețit, care-și așteaptă cu sete menirea sa de salvator, dar căruia nu îi e permis să se atingă de partea cea mai mare a trupului bolnav, trebuie însă conștient să procedă de așa, ca și când totuși ar vindeca.

interesant și atât de puțin cultivat în vremile din urmă.

Tot în Alba-Iulia a întâlnit subșeful pe fostul său coleg de școală pe talentatul poet Aron Cotruș, împărțit în marș-compania, ce poate că va fi și plecat de atunci spre câmpul de război.

Purtând uniformă sură, cu caet de versuri subsuoară, — așa l'am văzut pe Aron Cotruș. Mi-a povestit multe din frământările sufletului său, iar la despărțire mi-a zis un la revedere pornit aveva din inimă.

Din partemi i-am dorit tot binele și cred că mulți cari așteptăm încă atât de mult dela dânsul — îi vor ura tot binele acum când pleacă lăsând condeiul și prinzând arma în mână să-și apere țara alături de camarazii lui cei mai mulți Români ai eroicului regiment 50.

Aducă-ni-l Dumnezeu în pace, cu sufletul plin de emoții nouă pe cari suntem siguri că dânsul le va ști îmbrăca în haina aceluiaș vers impecabil și atât de sonor.

La revedere cu bine frate Aroane!

O. Hulea.

„Trebuie să înghițim pilulele goale oficiale nefolositoare, frământate din zahăr, făină și apă și să facem ca și când am crede în acele.

„In fine se revoltă contra acestuia intelectul însuflețit, cinstit și cu judecată clară. Se invoacă interesul războiului, dar cine are de gând să violeze acest interes? Ceeace a zis ministrul despre patriotismul presei ungare, dovedește și ne liniștește, că presa nici nu este în stare a viola interesele de război ale țării.

„Că până unde e interes de război și unde depășește volnicia acest cadru: putem să judecăm și noi, ca alții înțelepți, cari în nici o privință nu sunt mai calificați decât noi...

„Să nu creadă publicul, că glasul și conținutul de acum al lui „Az Est“ este glasul nostru și convingerea noastră. Lumea aceasta ciudată ce se regoldește acum în ziare este... o lume de hârtie, în care șoptește hârtia, că țara aceasta este din toate țările, pe cari ne putem închipui, cea mai fericită, că traiul de război este din toate traiurile, ce ni-le putem închipui, cel mai perfect. Să nu vă bateți joc de noi din cauza aceasta și să nu ne certăți. Dar aveți milă cu noi. Mănile și picioarele ne sunt legate, gura ne este astupată și ne mușcăm sângeros buzele.

Comunicatul Höfer.

Buletinul oficial pe ziua de 9 Iulie.

În nordul monarhiei.

În Bucovina trupele noastre, în frunte cu regimentul de infanterie Nr. 13 din Galiția-vestică, și-au eluptat la Breaza, trecerea peste Moldova. La sud-vest dela Colomea detașamente rusești sunt în înaintare peste Mikuliczin. Alt-cum, neschimbându-se situația, în Galiția-ostică nu s'a petrecut nimic mai important.

În Wolhynia și la Stobychwa, pe Stochod, au fost respinse ieșiri rusești. La nord-ost dela Baranowicze au eșuat din nou pe frontul trupelor noastre aliate coloane puternice rusești de atac. Aviatorii noștri au aruncat bombe la nord-vest dela Dubno asupra grupului de avioane rusești, cari după cum s'a constatat, au fost ocupate numai de statul-major al unui corp de armată rusească; dușmanul a arborat imediat stindardul genovez pe casele periclitare.

La granițele italiene.

Focul de artilerie continuă pe frontul dela Isonzo, Görz și Ran-ziano au fost violent bombardate în orele de seară. În localitatea a doua artileria dușmană și-a ales ca țintă principală spitalul de câmp care era ușor de cunoscut. Atacuri și întreprinderi mai mici ale Italianilor contra capului de pod dela Görz și a coastei la ost dela Mon-falcone nu au succes. Peste noapte o escadră a hidroplanelor noastre a bombardat Pieris, San Canziano, Bestrigna și uzinele Adria. Frontul nostru la sud dela valea Suga-gana a stat sub un foc puternic de artilerie. Lupte de infanterie nu s-au dat eri în acest sector.

Câmpul de operațiuni din Balcani.

Pe Vojsua inferioară a fost de câteva zile din nou o activitate vie de artilerie și în unele locuri și foc de tunuri grele.

Generalul de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat major.

Autonomia polonă. Din Stockholm se comunică:

Guvernul Rusiei va lansa în curând un apel, prin care se va împlini promisiunea dată de marele ducele Nicolaievici cu privire la acordarea autonomiei Poloniei. E vorba, ca Polonia să primească o cât mai largă autonomie. Colaborarea Polonilor la elaborarea planului autonomiei s'a refuzat însă pe motivul, că — după punctul de vedere al prim-ministrului — chestia poloneză ar fi o chestie internă a Rusiei, prin urmare Rusia singură are să rezolve această problemă.

Șeful statului major japonez în Europa. „Frankfurter Zeitung“ comunică din Stockholm:

Șeful statului major japonez

Fubuda, a plecat spre Europa. Ținta călătoriei sale este de-a urmări de aproape desfășurarea operațiunilor militare.

Nr. 190 Mitrop.

Circular mitropolitan

privitor la convocarea Congresului ordinar pe 17/30 Iulie 1916 și zilele următoare. Iar a Congresului electoral pentru alegerea de metropolit, continuativ pe 23 Iulie (5 August) 1916.

În temeiul §-lui 151 din Statutul organic, amăsurat concluzului luat în ședința ținută la 29 Ianuarie (10 Februarie) a. c. Nr. 29 Mitrop. convocăm și prin aceasta declarăm de convocat Congresul ordinar național-bisericesc al provinciei noastre metropolitane la biserica noastră catedrală din Sibiu pe Duminecă, 17/30 Iulie a. c. dimineața la 9 ore, în care zi după terminarea ritualurilor bisericești va urma numai decât deschiderea Congresului ordinar, începând și lucrările conform Regulamentului afacerilor interne.

Toți deputații aleși pentru Congresul ordinar, conform §§-lor 23—24 din Regulamentul afacerilor interne sunt datori a se prezenta, cu credențialele primite, la deschiderea Congresului și a participa la lucrările acestuia. Cazurile grave de împedecare sunt a se justifica în scris.

În legătură și în continuitate cu Congresul ordinar, conform §§-lor 155—156 ai Statutului organic, — convocăm și prin aceasta declarăm de convocat Congresul electoral al provinciei noastre metropolitane pentru alegerea de metropolit, tot la biserica noastră catedrală din Sibiu pe Sâmbătă 23 Iulie st. v. (5 August) st. n. a. c. dimineața la 9 ore.

Toți membrii Congresului Ordinar premergător, precum și membrii aleși ad-hoc din arhidieceză numai pentru Congresul electoral, sunt poftiți conform §-lui 157, punctul 1, a se aduna prealabil în preseara Congresului electoral (August) st. n. a. c. după prânz la 3 ore în biserica noastră catedrală din Sibiu, spre a participa la pregătirile premergătoare Congresului electoral.

Sibiu, din ședința plenară a Consistoriului metropolitan, ținută la 11/24 Iunie 1916.

Ioan I. Papp m. p. N. Zigre m. p. episcop-președinte. secretar.

Criză în partidul independist.

Acordul obvenit în camera ungară între conții Tisza și Andrássy cu privire la cooperarea opoziției cu guvernul la problemele de actualitate în chestia externă a avut de urmare o criză acută în sînul partidului independist. Conte Karolyi, președintele partidului independist, venind din Constantinopol și aflând de cele petrecute în camera ungară, a sosit la Budapesta și în consfăturile avute cu membrii partidului independist a declarat, că nu a probă acest acord, care stă în contradicție cu principiile de politică externă ale partidului independist. După diferite consfăturii, în cursul cărora au eșit la iveală contrastele latente între partidele opoziției unite, contele Karolyi a dimisionat dela conducerea partidului, pentru a avea mână liberă în acțiunile sale viitoare și pentru a forma un grup aparte politic. Conte Karolyi a fost urmat până acum de vreo 10 aderenți intimi ai săi. Dimisia și retragerea contelui Karolyi dela conducerea partidului independist a produs în cercurile politice maghiare mare senzație.

Dar generos la timp venit.

Ilustrul prezident al partidului național român, Domnul George Popp de Băsești, ni-a făcut și plăcută și neașteptată surprindere cu darul considerabil de 300 cor., care „să se folosească în scopurile și lipsurile bravei Reuniuni a meseriașilor români din Sibiu“.

Cum scopurile urmărite de noi sânt multe și cum lipsurile de astăzi se vor resimți mai puternic după încheierea înfricoșatului război, care a rărit și până acum și va rări tot mai mult șirurile meseriașilor, ale acestor bravi conlucrători la ajungerea scopurilor înscrise pe stindardul nostru, am crezut, că obținem, nu numai consenti-

mental obștei noastre, ci mai ales al generosului nostru donator, dacă destinăm darul generos, — nu tocmai obișnuit la așezămintele noastre cu menirea de a spori și a întări clasa noastră de mijloc, — pentru ajutorarea cu bani de drum și cu primele albituri, îmbrăcăminte și încălțăminte mai convenabile pe acei băieți săraci ai neamului românesc, cari doresc să se așeze acum la meserii, și cu chemarea să țină cu timpul, măcar și numai în parte, locul celor dispăruți dintre meseriașii noștri.

Ajutoare din suma dăruită de ilustrul domn George Popp de Băsești și din alte eventuale sume, ce ni s-ar mai dăruși și de alții, în scopul înlăturării celor lipsiți de a să putea aplica acum la meserii, să vor da sub numirea „Din darul generosului George Popp de Băsești“.

Ilustrului donator i exprim, în numele Reuniunii cum și în acelor ce vor fi ajutorați, cele mai sincere și adânc simțite mulțumite.

Sibiu, 7 Iulie n. 1916.

Pentru comitetul Reuniunii soldaților români din Sibiu“.

Victor Torășianu
president.

ȘTIRI.

— 10 Iulie n. 1916.

† **Paraschiva G. Pascu.** Subscrișii cu inima plină de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților, că prea iubită noastră, mamă, soacră, bunică și străbunică Paraschiva G. Pascu după scurte suferințe, dar la adânci bătrânețe, în etate de 98 ani, provăzută cu sfinte taine, și-a dat nobilul ei suflet Luni 10 Iulie st. n. ora 1 dimineața. Rămășițele pământeste se vor transporta din casele foste proprii, actualmente fabrica Peteu, Mercuri 11 Iulie n. ora 4 p. m. în cimiterul gr. or. rom. din Groaveri.

Brașov, 10 Iulie n. 1916. Reveica Pascu, Maria Iliescu n. Pascu, Aneta Cristoceca n. Pascu ca fiice. Tache Iliescu, Tanase Cristoceca ca gineri. Ioan Peteu, Ana Peteu, George Iliescu nepoți. Ionel Peteu strănepot.

Daruri ploase. Din prilejul morții neuitatei lor mamă, soacră, bunică și străbunică Paraschiva G. Pascu, familia Peteu a uepus în loc de cunună petitoare la administrația ziarului nostru suma de 230 cor cu următoarea destinație: câte 50 cor. orfelinității „U. F. R. și reuniunii femeilor pentru sprijinirea văduvelor sărace din Brașov, câte 30 cor. fondului ziaristilor, mesei studenților Virgil Onițu, Crucii roșii și bucatăriei populare din Brașov și 10 cor. fondului „Dr P. Span“.

Esprimăm pioșilor donatori, pe lângă mulțumitele noastre, sincere condolențe.

Distingere militară. Cu lauda prea înaltă — Signum Laudis — a fost distins d-l Dr. Const. Garoiu, de naștere din Zernești, fiu de țăran dela reg. 30 de honvezi.

Nou avocat român. Ni se scrie: Dr Eugen Bianu. unul dintre cei mai emerițați și valoroși foști conducători ai tinerimii noastre, care de 11 luni face serviciu militar, a depus cu succes bun cenzura de avocat și s'a deschis cancelaria avocațială în Cluj (str. Deák Ferenc nr. 44.).

Roosevelt — corespondent de război. Din Berlin se comunică: Roosevelt va sosi în scurt timp în Europa. Va merge mai întâiu la Londra, apoi în cartierul general francez în calitate de corespondent al mai multor ziare americane.

Englezii se rămășesc. În Londra se fac pariuri: de se va isprăvi războiul în anul acesta sau nu. Înainte de ofensiva engleză, adică înainte de 1 Iulie a. c. din 100 de rămășaguri, numai 62 susțineau sfârșitul războiului până la finea anului. Acum din 100 se rămășesc 69 că el se va termina anul acesta.

Svonul morții d-ului Iuliu Maniu la București. Cetim în „Foia P. Român“: Ziarul „Moldova“ reproduce svonul ce s'a răspândit la București despre moartea doctorului Iuliu Maniu pe frontul italian. Dăm cea mai formală desmînțire a acestui svon sînistru. Frunțașul nostru bărbat politic încă nu-i plecat la front.

O centrală pentru îmbrăcăminte este proiectată a se înființa, după exemplul Germaniei, și în monarhia noastră. Scopul centralei ar fi a mijloci pe seama poporațiunii mai sărace îmbrăcăminte necesară, pe lângă prețuri moderate.

Starea viilor. Conform rapoartelor inspectorilor viticultori viile vor da în anul curent, în general, a recoltă mijlocie. Este generală plângerea, în țara întreagă, în contra peronosperiei, care a făcut pagube enorme mai ales în viile dela șes. Ici-colea s'a ivit și molia strugurilor, care a împiedecat mult dezvoltarea vițelor. Nu au lipsit în unele ținuturi nici pagubele cauzate de grindină. În deosebi sunt mari pagubele provenite din peronospera, molii și grindină în cercul Szekszárd. Cu toate acestea în unele regiuni, importante din punct de vedere al producției viilor, recolta promise a fi bună, anume în cercul Tapolca și Eger; asemenea se așteaptă o recoltă satisfăcătoare în cercurile Tarczal și Sätmar. Din contră recolta va fi slabă în cercurile Budapesta și Kecskemét și mijlocie în cercurile Pécs, Sopron, Balassagyarmat, Miskolcz, Beregszász și Sântmartin. Prețurile, ce se plătesc de prezent pentru vinul din recolta anului 1915, variază între K. 114—K. 180—pro hectolitru.

Apollo-Bio. Marți și Mercuri la 1/9 oare: Legenda despre cănele dela Baskerville (mare dramă. în 3 acte); pisica de panteră (Comedie în 3 acte). Lublin (orașe polone): Albert ca Sherlock Hochmetz (Comedie în 2 acte). Joi și Vineri program nou.

Anunț. Caut un cancelist care știe luca independent. Reflectanții să-și comunice pretenșiunile. Cel angajat poate ocupa locul imediat.

Dr. Nic. Cristea advocat Ocna-Sibiu. Vizakna.

Domnișoară română caută loc ca crescătoare la copii, ori cameristă. Adresa la administrația ziarului. 1—3

Abonați „Pagini literare“ revista literară a scriitorilor noștri de sub conducerea d-lui Victor Stanciu. Arad Str. Zrinji Nr. 1-a.

Proprietar: Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp Redactor responsabil: Ioan Lacea.

— In loc de ori-ce anunț special —

Mult întristații: Carola de Tompa n. Adler și fii ei își împlinesc trista datorință de a aduce la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților știrea despre moartea prea neuitatului lor soț, respective părinte bun, a domnului

Gabriel Tompa de Kisborosnyó

locotenent-colonel c. r. în retragere,

care a încetat din viață în 9 Iulie 1916, la ora 1 1/2 p. m. în vârstă de 65 ani și după o căsătorie din cele mai fericite de 22 ani.

Rămășițele pământeste ale scumpului defunct se vor depune spre vecinică odihnă Marți, în 11 Iulie ora 4 p. m. din locuința (Șirul Spitalului 12) în cavoul familiar din cimiterul romano-catolic din Blumăna. Serviciul divin pentru odihna de veci a scumpului defunct se va oficia Miercuri, în 12 Iulie, la orele 7 a. m. în biserica rom-catolică din strada Vămii.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Brașov, 9 Iulie n. 1916.